

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

Актуальні питання культурології

**АЛЬМАНАХ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА»
КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ
КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ
РОЗГОРТАННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»
ТОМ I
15-16 листопада 2007 року**

Засновано у 2003 році

Рівне - 2008

ББК 71.0
А 43
УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції **“СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ”:** У 2-х т. – Випуск 6. – Рівне: РДГУ, 2008. – Т.1. – 204 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. - кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ)
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор Одеського національного політехнічного університету
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент РДГУ
Дем'янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки
Жилиук С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Коваль Г.П. - доктор педагогічних наук, професор РДГУ
Крالیук П.М. - доктор філософських наук, професор НУ “Острозька академія”
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаніка
Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор ХДАК
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ
Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. - доктор філософських наук, професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., доц. Граб О.В.**

ISBN 978-966-8424-77-9

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 26.10.2007 р.)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2008

ÐÏÇÄ³Ë II.

ÏËÏÄÜ ³ ÉÓËÛÒÓÓÐÏÀ ÄËÏÀÏ³ËÀ ÓËÐÀÇÏË Ó ËÏÒÀËËÏ³ ÄËÏÀÄË³ÇÀÖ³ËËËÛ ÏÐÏÀËÏ

УДК 159.923.2

Малафіїк І.В. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки РДГУ

Особистість як соціальна якість людського індивіда

Формування духовної культури особистості – не лише визначальний і дуже важливий пласт виховання і соціалізації особистості, це водночас і глибока педагогічна та культурологічна проблема. Зрозуміло, що її всебічний аналіз можливий за умови глибокого розуміння особистості як психологічної, а певною мірою і педагогічної категорії.

У філософській, психологічній та педагогічній літературі особистість визначається як:

- 1) соціальний індивід, що формується в результаті засвоєння суспільних форм, як людина, що є носієм свідомості й самосвідомості, як суб'єкт відношень і свідомої дисципліни;
- 2) стабільна система соціально-значущих рис, що характеризують індивіда як члена тієї чи іншої спільноти.

Постає **проблема**, суть якої виражено таким запитанням: чи мають ці два визначення особистості самі по собі самостійне значення, чи, можливо, вони відображають різні сторони особистості, а тому існують як доповнення одне одного? Пошук відповіді на це запитання дав можливість зробити висновок, що в науково-психологічній і педагогічній літературі використовується лише перше визначення. Для наукового чи навчального спілкування воно дуже зручне і ніби всім зрозуміле, однак у змістовому відношенні воно бідне. Тобто, використовуючи це визначення, можна говорити про формування, про становлення особистості, її розвиток, свідомість і самосвідомість особистості, соціалізацію особистості, але від цього ми ні на крок не наблизимось до розкриття суті і змісту особистості. Саме в цьому контексті друге визначення має значно ширші можливості. Отже, друге визначення є своєрідним доповненням першого, формою розкриття суті і змісту особистості.

Для встановлення змісту, яким наповнене поняття „особистість”, спираючись на друге визначення, або, краще сказати, на другу частину визначення особистості, застосуємо системний підхід. Використання цього методу дослідження ґрунтується на тому очевидному факті, що особистість як індивід є цілісністю, що дає право до нього застосувати системний підхід, тобто розглядати особистість як систему. У філософії поняттям цілісності характеризують відношення елементів певної сукупності, а також ті зв'язки, які об'єднують ці елементи й спричиняють появу в сукупності нових (інтегративних) властивостей і закономірностей, не притаманних елементам у їх роздільності [1]. Таким чином, цілісність виникає на основі певної множини завдяки дії зв'язків між елементами цієї множини. Таку цілісність називають невласною, підкреслюючи самою назвою ознаки штучного її утворення. З цього зовсім не випливає, що такі цілісності є рідкістю, якраз навпаки. Проте існує цілісність, яка від природи є цілим; у такої цілісності немає її складових елементів, немає жодних зв'язків. Таке ціле має свою найістотнішу властивість: неподільність і нерозкладання на окремі елементи. Таким чином, науці відомі дві концепції цілісності. Одна з них бере свій початок ще з часів Платона, Арістотеля, друга має у своїй основі результати розвитку науки нашого часу.

Пізнання як вища форма відображення об'єктивної дійсності є аналітико-синтетичною діяльністю. У процесі цієї діяльності суб'єкт у досліджуваному об'єкті виділяє різні його частини, вивчає їх і за допомогою синтезу встановлює взаємозв'язки між ними. Цей процес пов'язують зі встановленням співвідношення між частинами і цілим. Воно має чимало аспектів і становить важливу філософську проблему. Біля витоків її розв'язання стояв ще Арістотель. Він заклав дуже міцну основу для вирішення проблеми співвідношення частин і цілого. Уважне вивчення його філософського спадку свідчить, що філософ глибоко розумів як усю проблему в цілому, так і окремі її сторони [3].

Нашими дослідженнями було встановлено, що розгляд цілісного об'єкта як системи передбачає застосування до нього функціонально-морфологічної системної структури [6]. Однак є одна обставина,

яка заслуговує на увагу. Ідеться про те, що цілісний об'єкт може бути розглянутий як система, якщо він є цілісно розчленований, подільний, тобто такий, що складається з окремих частин, які між собою взаємозв'язані і зумовлюють один одного. У такому об'єкті всі частини є природно подільні. Однак є об'єкти цілісно неподільні, їхня природа не дозволяє виділити у цій цілісності окремі частини. Таких частин у цьому об'єкті просто немає. Одним із таких об'єктів є квант – порція дії, яка не піддається поділу на менші частини. Аналіз поняття особистості привів нас до думки, що особистість, як органічна єдність природного і соціального в людському індивіді, є нерозчленованим, неподільним цілим. Це дуже важливе положення, адже з нього випливає, що ще до народження людина володіє якостями особистості, тобто що вона народжується особистістю, а після народження особистість не формується, а розвивається, збагачується за змістом. Цей висновок дає підстави для думки, що педагогіка – це наука не стільки про формування особистості людини, скільки про її розвиток.

А тепер повернімось до положення про те, що особистість є неподільним цілим. Чи можна її розглядати як систему? Виявляється, що такі неподільні цілісності можна розглядати як системи. На думку психологів, елементом таких систем є результат перерізу цілісності, що спроектована на площину перерізу. Такі елементи утворюють цілісність унаслідок дії кореляційних зв'язків між ними. Оскільки площина перерізу вибирається дослідником довільно, то таких елементів у цій системі може бути дуже багато, усі вони доповнюють картину цілісності своїм змістом, використовуючи кореляційні зв'язки один з другим. Розгляд цілісного об'єкта під кутом зору різних систем дає можливість виявити в ньому глибинні істотні зв'язки, отже, виявити такі риси чи властивості, які в їх єдності дають найвищу якість цього об'єкта – системну, розкривають цю якість. Напрошується висновок, що особистість – це якість людського індивіда, а оскільки особистість визначається мірою соціального в єдності „природне-соціальне”, то цей висновок уточнюється сам собою: особистість – це соціальна якість людського індивіда.

Цілком зрозуміло, що вивчення змістового наповнення особистості повинно йти у площині саме цього положення. Нами було доведено, що системна якість, тобто якість, яку має система, – це єдність таких системних властивостей, як ієрархічність, функціональність, структурність, емерджентність системи [6]. Тому наповнення змістом поняття особистості зводиться до визначення цих системних властивостей, а для цього особистість як об'єкт-система необхідно розглянути крізь призму функціонально-морфологічних системних компонентів.

Розглянемо ще один аспект розкриття змістового наповнення особистості людини. Мова йде про те, що особистість можна розглядати під кутом зору різних систем, адже це утворення є багатомірним, різноаспектним, це зокрема впливає з так званої теорії дисипативної структури, яку запропонував В.Ядов [10]. Особистість розглядається як цілісний суб'єкт діяльності в системі різноманітних відношень. При побудові системи навчання і виховання необхідно враховувати особливості особистості та умови, які визначають не лише специфіку мікросередовища, але й вони детермінують і вищі регулятивні сфери соціально-установочної діяльності – систему ціннісних орієнтацій особистості. Відповідно до цього питання про становлення і чинники формування цілісної особистості спрямовує педагогічне знання до культури як до місця проживання і перетворення людини. Філософські концепції культури служать методологією педагогічної теорії. Успіх навчального процесу, як джерела цілісного розвитку особистості, можливий лише тоді, коли знання, які школярі засвоюють, подані їм в історично-культурному контексті. Загальне між культурою і педагогікою – у їх спрямованості до вільного росту особистості, до розвитку в них творчого начала. Педагог, який методологічно осмислює навчальний процес особистості, звертається до філософських концепцій культури. Культура диктує людині норми, приклади ставлення до життя, зразки поведінки, які стають для нього соціальними, морально-етичними регулятивами [10]. Таким чином, стратегія розкриття змісту поняття особистості виокремлюється досить виразно, чітко: вибирається той конкретний аспект діяльності, у якому особистість виявляє певні відношення, ставлення тощо. У цій площині особистість розглядається як система, встановлюється емерджентна властивість системи, тобто властивість особистості, потім таким же чином розглядається інший аспект, у ньому теж виділяється вже інша особистісна властивість, потім третя, четверта і т.д. Інтеграція всіх цих властивостей на системному рівні і дає системну якість, яка є суттю особистості в усіх її проявах.

Вивчення сфер прояву особистості, площин її розрізу, аспектів дало можливість встановити такий їх перелік (на наше переконання, він не є повним):

1. Соціальний образ „Я”.
2. Індивідуальний стиль мислення, діяльності, поведінки.
3. Емоційно-вольова сфера.

4. Морально-духовна сфера.
5. Спрямованість.
6. Когнітивна сфера та знання, уміння і навички, необхідні для адаптації та інтеграції в доросле життя.
7. Індивідуально-типологічні якості.
8. Сфера креативного розвитку.
9. Особливості психічного розвитку.

По кожному з цих напрямів, використовуючи функціонально-морфологічну системну структуру (рівень ієрархії системи – її функція – системоутворювальний чинник – елементи системи – структура системи – емерджентна властивість), встановлюється емерджентна властивість, тобто властивість особистості, а всі разом, у системній цілісності утворюють системну якість, а отже, і дають наповнення конкретним змістом поняття „особистість”.

Застосування системного підходу до вивчення поняття „особистість” дає багатий матеріал для того, щоб зробити досить суттєві уточнення цього поняття, його суті і змісту.

Джерельні приписи

1. *Абрамова Н.Т.* Целостность и управление. – М.: Наука, 1974. – 248 с.
2. *Аверьянов А.Н.* Системное познание мира: Методологические проблемы. – М.: Политиздат, 1985. – 263 с.
3. *Аристотель.* Соч. в 4 т. / Ред. В.Ф. Асмус. – М.: Мысль, 1976. – Т.1.–550 с.
4. *Костюк Г.С.* Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л.М. Проколієнко, Упор. В.В. Андрієвська, Г.О. Балл, О.Т. Губко, О.В. Проскура. – К.: Рад.шк.,1989. – 608 с.
5. *Ломов Б.Ф.* О системном подходе в психологии // Вопросы психологии. – 1975. – №5. – С. 9-24.
6. *Малафійк І.В.* Системний підхід у теорії і практиці навчання – Рівне: РДГУ, 2004. – 437 с.
7. *Цехмистр І.З., Штанько В.И., Забелина В.С. и др.* Концепция целостности. – Х.: Издательство при Харьковском государственном университете издательского объединения „Вища школа”, 1977. – 223 с.
8. *Чуприкова Н.И.* Психология умственного развития: Принцип дифференциации. – М.: Столетие, 1997. – 480 с.
9. *Юдин Э.Г.* Понятие целостности в структуре научного знания / Вопросы философии. – 1970. – №12. – С. 52.
10. *Ядов В.А.* О диспозиционной регуляции социального поведения личности // Методологические проблемы социальной психологии. – М., 1975.

УДК 37.035

Кравченко Т.В. – кандидат педагогічних наук, докторант лабораторії сімейного виховання Інституту проблем виховання АПН України

Політична соціалізація студентської молоді: постановка проблеми

Сучасне українське суспільство, відкриваючись інтеграційним перетворенням, усе впевненіше набуває сталого статусу невід’ємної складової європейської і світової спільноти. Не загубитися в цьому просторі, зберегти й розвинути надбання цивілізованої держави наша країна може лише на шляху інноваційного постулу системи освіти, зокрема вищої.

Сьогодні на вищу школу покладається завдання ефективно сприяти створенню в суспільстві умов для пізнання студентською молоддю самих себе і світу, для її соціалізації і самореалізації в суперечливому і динамічному соціально-економічному середовищі, характерному для нашої країни.

Освіта є глибоко суспільним явищем, яке визначає напрями розвитку людської цивілізації, формує ідеали та цінності особистості, суспільну свідомість. Освіта – це функціонально обов’язковий соціальний інститут найвищого рівня значущості, завдяки якому „функціонує соціально-генетичний механізм, що

ÇI³NÒ I ÒIÓ

Вітальне слово ректора	3
Виткалов В.Г., Граб О.В. Молодь у соціокультурному просторі XXI століття: за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції „Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів”	5
Розділ I.	
Освіта і виховання як основа розвитку культури XXI століття	11
<i>Баранівський В.Ф.</i> Особистість, освіта та культура в умовах глобалізації	11
<i>Чорний В.С.</i> Освіта та виховання на межі століть: пошуки філософсько-методологічного обґрунтування	13
<i>Стеблецька Г.Е.</i> Простір дитинства у добу глобалізації	18
<i>Іванченко Є.А.</i> Інтегративна професійна підготовка. Види інтеграції. Соціокультурна інтеграція	21
<i>Новоселецький М.Ю.</i> Проблеми цінностей в інформаційному суспільстві	25
<i>Білик К.О.</i> Два аспекти розвитку духовності в умовах глобалізації	27
<i>Костенко М.С., Степанюк О.В.</i> Галузеві документні потоки як фактор формування соціокультурного простору України періоду суспільних трансформацій	29
<i>Бучковська О.Ю., Карнюк Д.В.</i> Особливості міжкультурних комунікацій в процесі глобалізації	33
<i>Кучина Н.І.</i> Поширення книги в сучасній Україні: регіональний аспект	35
<i>Грипич С.Н., Семенюк Г.П.</i> Формування інформаційної культури студентів (на прикладі діяльності наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету)	41
<i>Якубовська С.С.</i> Контроль якості знань студентів в умовах кредитно-модульної системи	44
<i>Печенюк Ю.</i> Самостійна робота студентів ВНЗ в умовах КМСОНП	46
<i>Бахомент С.П., Тарасюк А.В.</i> Формування високої духовності особистості, утвердження на національному ґрунті людської моралі – пріоритетний напрям роботи куратора групи	51
<i>Забута Н.В.</i> Економічна свідомість у контексті економічної культури майбутнього фахівця	56
<i>Музичко Л.В.</i> Формування індивідуального стилю учіння – шлях до індивідуалізації навчання студентів у сучасних умовах становлення вищої освіти	60
<i>Зубцова Ю.Є.</i> Соціально-психологічні фактори патріотичного виховання молодших школярів	64
<i>Кречетова В.А.</i> Освіта як чинник конструювання національної ідентичності	68
<i>Возна Т.О.</i> Використання переваг інформаційних комунікацій як передумова підвищення освітньо-культурного рівня студентської молоді	72
<i>Леснякова О.Г.</i> Значення новітніх методів аналізу соціологічних даних у сучасному освітньому процесі (на прикладі методів візуалізації)	75
<i>Коротич А.А.</i> Шляхи формування системи освітніх та культурних цінностей студентської молоді	78
<i>Ткаченко О.О.</i> Протиріччя глобалізаційних процесів у системі гуманітарних цінностей молоді	81
<i>Граб О.В., Колесник С.М.</i> Освітня і виховна роль досліджень вітчизняної культури у добу незалежності	83
<i>Граб О.В., Миркевич О.В.</i> Аспекти вивчення проблем вітчизняної культури другої половини ХХ століття (1960-1980 роки)	88
<i>Граб О.В., Ботан О.В.</i> Вплив „екранної” культури на естетичні смаки молоді у контексті трансформації духовності українців початку ХХІ століття	92
<i>Ткач О.В.</i> Реклама як дзеркало масової культури	96
<i>Маркевич О.В.</i> Мала академія наук (МАН) – як форма реалізації індивідуальних творчих можливостей обдарованих дітей (на базі Гошанської районної державної гімназії)	99
<i>Виткалов С.В.</i> Особливості реалізації модульного навчання в сучасних умовах (на прикладі спеціальності „Економічна кібернетика”)	103

<i>Смирний Д.В.</i> Музей як чинник національної культурної політики	107
<i>Медведєва В.М.</i> Українська книга і книговидавництво в культурно-освітньому просторі України	111
<i>Семерніна І.М.</i> Професійна саморегуляція майбутніх учителів музики як важливий компонент самореалізації особистості	114

Розділ II.

Молодь і культурна динаміка України у контексті глобалізаційних проблем	117
--	------------

<i>Малафійк І.В.</i> Особистість як соціальна якість людського індивіда	117
<i>Кравченко Т.В.</i> Політична соціалізація студентської молоді: постановка проблеми	119
<i>Кіянка І.Б.</i> Політична культура молоді в контексті демократизації українського суспільства після „Помаранчевої революції”	123
<i>Глодя К.В.</i> Специфіка використання виборчих технологій в умовах українського суспільства	126
<i>Ковалюк В.В., Ковальчук Т.Г., Романюк С.К.</i> Соціокультурні проблеми студентської молоді та основні напрями пошуків соціальної ідентичності	132
<i>Нечипорук Л.І.</i> Ноосферні цінності як засіб формування духовної особистості	136
<i>Потапчук Т.В.</i> Взаємодія особистісного розвитку викладача та студента – основа гуманістичної педагогіки	140
<i>Яценко Л.В.</i> Проблема гендерного виховання студентів ВНЗ: теоретичний аспект	144
<i>Шевель А.О.</i> Врахування національних культурних цінностей – як умова розвитку духовної культури молоді	147
<i>Желізняк В.М.</i> Національні культури в умовах глобальних трансформацій	150
<i>Гуменюк С.М.</i> Філософські пошуки острозького традиціоналізму як взірць високomorальнісного сенсотворення	153
<i>Герасименко О.А.</i> Вплив традицій міської культури Волині на становлення української національної ідентичності: погляд молоді	156
<i>Найда Р.Г.</i> Молодіжні товариства Волині у 20-30 роках ХХ століття: етико-педагогічні основи формування особистості	161
<i>Мулявка О.Є.</i> Культурні традиції Волині кінця ХVІ – першої половини ХVІІ ст. як фактор генези сучасного українського суспільства	163
<i>Пігольчук В.П.</i> „Віртуальний андеграунд” як новий етап розвитку молодіжних субкультур	165
<i>Одолінська І.С.</i> Молодіжні субкультури в Україні в історико-культурній ретроспективі	169
<i>Бондарчук А.Я.</i> Особливості розвитку культури сімейних взаємин студентської молоді на сучасному етапі	172
<i>Крамаренко С.В.</i> Соціалізація дітей-сиріт у контексті проблеми готовності до самостійного життя	175
<i>Парфенюк В.І., Грицак Т.І.</i> Релігія як феномен духовного та суспільного життя	178
<i>Корольчук О.І.</i> Проблеми політичної свідомості й політичної культури суспільства на сучасному етапі розвитку	184
<i>Стеблецький В.В.</i> Геймерство: проблема чи крок у майбутнє	188
<i>Безкоровайна О.В.</i> Особистісне самоствердження в умовах глобалізації сучасної освіти	191
<i>Шевчук М.В.</i> Інформаційне забезпечення наукової діяльності студентів	196
<i>Котяш О.М.</i> Жіночий рух України в історичній ретроспективі: становлення та розгортання	199

Çi³NÒ II ÒÏÍ

Розділ III.

Художня діяльність: сутність проблематика, перспективи 3

Рудий О.П. Художні процеси і їх роль у дослідженнях археологів кінця XIX – початок XX століттях 3

Белова О.С. Міф і реальність у радянському мистецтві 20-х років XX століття 6

Сташук О.А. Образотворче мистецтво і духовна культура особистості 11

Артюхова І.Ф. Формування ціннісних орієнтацій майбутніх учителів музики 15

Козачишина Г.О. Театр як фактор формування цінностей людини інформаційної доби 18

Опанасюк В.А. До питання формування пластичної культури оратора 22

Нагорний В.В. Творчість Юрія Андруховича як спроба захисту української національної ідентичності 26

Ігнатов С.О. Художня діяльність як процес маніфестації протиріч людської природи 31

Дзвінка О.В. Дитяча народна іграшка з Полісся 35

Забута Б.І. Народна мелодія у музичному полотні сучасних хореографічних постановок (з творчого доробку ансамблю народної музики „Наспів” МБК) 38

Тарасенко О.Л. Духовна музика в контексті суспільних реалій 41

Ужвинський М.Ю. Концертне озвучення і звукозапис бандури 43

Смирнова Т.В. Магнатський театр на Волині наприкінці XVIII – початку XIX ст. 49

Губа О.А. Вплив керівника аматорського театрального колективу на формування особистості молодших школярів 54

Сістук О.Г., Черуха А.А. Рівненський обласний академічний музично-драматичний театр в контексті всеукраїнського сценічного мистецтва 60

Москалець Д.О. Аматорське кіно Волині крізь призму соціокультурних реалій II половини XX – початку XXI століття 64

Артюх Г.О., Голіков О.С. Образ молоді в сучасному кінематографі на пострадянському соціокультурному просторі 69

Ковальчук В.В. Кіномистецтво незалежної України: стан, проблеми, перспективи розвитку 71

Заблоцька С.М. Особливості творчого методу абстракціоністів у фокусі практики авангарду 75

Катеринчик О.М., Левенець М.В. Українська вишивка: символи та орнаментальні мотиви 79

Пашковська Л.В. Творча спадщина Федора Вовка в контексті вивчення української культури 82

Гнатюк Е.М. Традиція і новація в західноєвропейській культурі межі XIX-XX ст. 85

Ніколаєва А.О., Гнатюк Е.М. „Політичний салон” 30-х: на матеріалі образотворчого мистецтва Радянського Союзу і Німеччини (порівняльний аспект) 88

Верховенко О.А. Художньо-естетичні принципи танцю-модерн: історико-культурний аспект 93

Ігнатова Л.П., Петлій С.В. Рок-культура як форма самореалізації молодого покоління 94

Мазур Г.Я. Розвиток хорової культури Дрогобиччини другої половини XIX – першої половини XX століть 99

Гаркала І.Й. Театр ім. Марії Заньковецької: етапи становлення 105

Корінь Н.А. Художнє сприйняття мистецтва – провідний фактор естетичного виховання особистості 109

Маркевич О.С. Трансформація трипільської культури у сучасному українському мистецтві 112

Мельник Н.В. Шоу-бізнес як культурний феномен сучасного суспільства 114

Розділ IV.

Самореалізація і самоорганізація молодого покоління в культурному просторі XXI століття 119

Терешко Л.В. Методологічні засади формування культури здоров’я майбутнього педагога 119

Башавець Н.А. Самореалізація та самоорганізація молодого покоління через культуру здоров'язбереження	124
Жук В.М. Актуальні питання підготовки магістрів зі спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія”	126
Грінберг Л.Ф. До проблеми адаптації студентів-заочників молодших курсів до навчання у вищому навчальному закладі	130
Дубовик С.М. Формування продуктивного стилю професійного спілкування у майбутніх викладачів економіки	132
Семенюк-Іванюк Л.Ю. Формування професійної свідомості майбутнього вчителя – основа розвитку синтетичного мислення	136
Борисенко Л.Л. Психолого-дидактичні аспекти активізації пізнавальної діяльності студентів	142
Забута Т.В. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності як основа формування професійної культури	146
Вакульчук М.В. Риторична культура особистості в умовах вищої школи	149
Вітюк В.В. Культура мовлення сучасної молоді в умовах розгортання глобалізаційних процесів	152
Шолудько Н.Г. Студентське самоврядування як форма розвитку громадянської активності молоді	155
Хижняк О.В. Студентське самоврядування як фактор формування європейського освітнього простору ХХІ століття	158
Лукач О.М. Моральна поведінка як складова духовної культури студентської молоді	161
Хондока Р.В. Духовний розвиток сучасної молоді	164
Гордійчук А.М., Зарицька А.А. Педагогічні умови формування духовного потенціалу студентської молоді	166
Гладун Л.О. Нові інформаційні технології навчання як засіб навчальної діяльності студентства ..	170
Кащук М.В. Розвиток інтелектуальних здібностей дитини у дозвіллевому просторі навчально-виховних та соціокультурних закладів	174
Кравченко А.С. Студентське самоврядування як механізм формування нової української еліти	179
Шолудько Н.Г., Качорець Н.В. Учніське самоврядування: структура, функції (на прикладі Франівської та Бочаницької ЗОШ Рівненської області)	182
Лавренчук Я.Ю. Явище перемикування коду як характеристика глобальних процесів	186

Наукове видання

ÀÈÒÓÀËÛ³ ÌÈÒÀÍÛ ÈÓËÛÒÓÐÎËË³;

ÀËÛàìã ìàóéìâì òìààðèñàà "Àó³à"èàããè èóëùòóðîëîã³;

Ð³áííñüéîã ääðæàâîã àóìà³ òàðîãî ó³ääñèòàò

Випуск 6

Том I

Наукове редагування – *проф. Виткалов В.Г.*

Комп'ютерний набір – *Федорук Л.М.*

Комп'ютерна верстка та макет – *Федорук Л.М.*

Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*

Редактор – *Парфенюк В.І.*

Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 26.10.2007.

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.19,7. Наклад 300 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.

Рівненський державний гуманітарний університет

Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Видавничі роботи: ППДМ

свідоцтво про державну реєстрацію РВ №11 від 12.06.2002 р.

35304, Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Корнин, вул. Центральна, 58

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції **“СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ”:** У 2-х т. – Випуск 6. – Рівне: РДГУ, 2008. – Т.1. – 204 с.

ISBN 978-966-8424-77-9

ББК 71.0

УДК 008:168.522

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12